

Силабус курсу
Комунікативні ознаки мови сучасних медіа

Ступінь вищої освіти: доктор філософії (PhD)
Галузь знань: 06 Журналістика
Спеціальність: 061 Журналістика
Освітньо-наукова програма «Журналістика»
Рік підготовки – 2, семестр – 4
Компонент освітньої програми: вибіркова дисципліна
Кількість кредитів – 4
Дні занять: понеділок, 14.20-15.40, п'ятниця, 12.45-14.05,
ауд. 62
Консультації: четвер, 14.05, ауд. 63
Мова викладання: українська

Керівник курсу

доктор філологічних наук, професор Струганець Любов Василівна

Контактна інформація: lyubovstruhanets@yahoo.com
(0352) 43 58 65 – деканат факультету філології і журналістики

Опис дисципліни

Важливим провідником зразкового мововжитку в соціумі в сучасних умовах виступають медіа. ЗМІ намагаються зацікавити глядачів новими формами подання інформації, якісним контентом. Але в мові медіа спостерігаємо і низку суперечливих процесів: лібералізацію норми, недотримання літературного еталону. Виробленню комунікативно досконалої мови сприятиме курс «Комунікативні ознаки мови сучасних медіа». Мета дисципліни – покращити реалізацію комунікативних ознак мови в сучасних медіа, зокрема розвинути здатність фахівців писати, розмовляти відповідно до різних стильових реєстрів державною мовою, представляючи проблеми галузі.

Предмет навчальної дисципліни – комунікативні ознаки літературної мови.

Навчальний контент

Години			Теми	Результати навчання	Завдання
лекції	прак-тичні	самос-тійна робота			
2	2	10	Тема 1. Поняття «комунікативні ознаки».	Тракувати поняття «культура мови», «комунікативні якості мови», «критерії мови», «критерії удосконалення мови». Оперувати поняттям «комунікативні ознаки мови». Виокремлювати принципи класифікації комунікативних ознак мови. Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних поглядів у	Питання для обговорення, вправи, тести, презентації, кейси.

				галузі дослідження.	
4	4	10	Тема 2. Традиція вивчення мови ЗМІ.	Аналізувати доробок українських та зарубіжних учених щодо вивчення мови ЗМІ. Уміти формулювати й обґрунтовувати власну концепцію, аналізувати публікації у межах та поза областю дослідження.	Питання для обговорення, вправи, тести, презентації, кейси.
4	4	10	Тема 3. Правильність мови.	Осмишлювати правильність як базову комунікативну ознаку культури мови. Диференціювати порушення різних типів літературної норми. Удосконалити вміння користуватися лексикографічними працями.	Питання для обговорення, вправи, тести, презентації, кейси.
2	4	8	Тема 4. Точність мови.	Розмежовувати предметну і понятійну точність мови. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній діяльності.	Питання для обговорення, вправи, тести, презентації, кейси.
2	4	8	Тема 5. Образність мови.	Тракувати образність мови як ознаку, орієнтовану на виникнення асоціативних зв'язків, вживання слів і словосполучень у незвичному словесному оточенні, їх переосмислення в тропях.	Питання для обговорення, вправи, тести, презентації, кейси.
2	4	8	Тема 6. Багатство мови.	Оперувати лінгвальними ідентифікаторами багатства як комунікативної ознаки мови: лексичною і синтаксичною синонімією, антонімією, фразеологізмами, крилатими висловами та іншими виражальними засобами мови.	Питання для обговорення, вправи, тести, презентації, кейси.
2	4	8	Тема 7. Різноманітність мови.	Тракувати різноманітність мови як вираження однієї і тієї ж думки, одного і того ж граматичного значення різними способами і засобами. Презентувати результати власних досліджень державною мовою в усній та писемній формі.	Питання для обговорення, вправи, тести, презентації, кейси.
2	4	8	Тема 8. Експресивність мови.	Продукувати експресивність мови – властивість мовної одиниці підсилювати логічний та емоційний зміст висловленого, виступати засобом суб'єктивного увиразнення мови.	Питання для обговорення, вправи, тести, презентації, кейси.

20	30	70	Всього
----	----	----	--------

Формування програмних компетентностей

Індекс у матриці ОНП	Програмні компетентності
ЗК 6	Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження, зокрема і в міждисциплінарних галузях, на основі системного наукового світогляду із застосуванням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.
ЗК 9	Здатність писати, розмовляти та слухати відповідно до різних реєстрів рідною та іноземною мовами, представляючи проблеми фахівцям галузі.
ФК 2	Здобуття глибинних знань у галузі журналістики, засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань у сфері соціальних комунікацій, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.
ФК 3	Здатність збирати дані для свого дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх.
Програмні результати навчання	
ПРН 3	Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію, аналізувати публікації у межах та поза областю дослідження.
ПРН 9	Використовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній науковоінноваційній діяльності.
ПРН 11	Презентувати результати дослідження в науковому та ненауковому контекстах, усно та письмово, у формі наукових семінарів, наукових зустрічей та громадських ініціатив. Брати участь у наукових круглих столах, конференціях, симпозіумах на вітчизняному та міжнародному рівнях.
ПРН 12	Презентувати результати власних оригінальних наукових досліджень державною та іноземною мовами в усній та писемній формі: продукувати і грамотно оформлювати різножанрові наукові тексти відповідно до сучасних вимог (стаття, есе, презентація, виступ на конференції, публічна науково-популярна чи наукова лекція тощо).

Літературні джерела

1. Бабич Н. Д. Культура фахового мовлення: навчальний посібник. Чернівці: Книги–ХХІ, 2013. 556 с.
2. Денискіна Г. О. Структурні і комунікативні параметри жанру вільного інтерв'ю (на матеріалі телепередач 2000–2004 років): дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Київ, 2005. 353 с.
3. Єрмоленко С. Я. Мова і українознавчий світогляд: монографія. Київ: НДПУ, 2007. 444 с.
4. Завальнюк І. Я. Синтаксичні одиниці в мові української преси початку ХХІ століття: функціональний і прагматичний аспекти: монографія. Вінниця: Нова Книга, 2009. 400 с.
5. Заліпська І. Я. Комунікативні ознаки української мови у прямому радіо- і телеєфірі: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Київ, 2013. 203 с.
6. Коць Т. А. Літературна норма у функціонально-стильовій і структурній парадигмі. Київ: Логос, 2010. 303 с.

7. Культура мови: від теорії до практики: монографія / Л. Струганець, О. Бобесюк, О. Веремчук та ін. / за ред. Л. Струганець. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2015. 216 с.
8. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: навчальний посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2007. 360 с.
9. Навальна М. І. Динаміка лексики української періодики початку ХХІ ст. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2011. 328 с.
10. Пашинська Л. М. Фразеологічні неологізми в сучасному українському мас-медійному дискурсі: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Київ, 2011. 20 с.
11. Пономарів О. Українське слово для всіх і для кожного. Київ: Либідь, 2013. 359 с.
12. Третяк Н. В. Жаргонна лексика в друкованих ЗМІ (номінативно-експресивна функція): монографія. Кам'янець-Подільський, 2012. 183 с.
13. Турчак О. М. Оказіоналізми в мові української преси 90-х років ХХ століття: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Дніпро, 2004. 256 с.
14. Фаріон І. Д. Мовна норма: знищення, пошук, віднова (культура мовлення публічних людей): монографія. 3-тє вид., доп. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2013. 331 с.
15. Яцимірська М. Г. Культура фахової мови журналіста: навчальний посібник. Львів: ПАІС, 2004. 332 с.

Інтернет-джерела

1. <http://www.mova.info>
2. <http://www.novamova.com.ua>
3. <http://www.ulif.org.ua>
4. <https://r2u.org.ua/>
5. <https://slovnyk.ua/>
6. <http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/akadem-chna-dobrochesn-st.php>

Політика оцінювання

- *Політика щодо дедлайнів та перекладання.* Роботи, які здано з порушенням термінів без поважних причин, буде оцінено на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перекладання модуля відбувається за наявності поважних причин.
- *Політика щодо академічної доброчесності.* Письмові роботи викладач перевіряє на наявність плагіату і допускає до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час модульних робіт та екзаменів заборонено (у т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування (наприклад, у програмі MOODLE).
- *Політика щодо відвідування.* Відвідування занять є обов'язковим компонентом освітнього процесу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проекту) навчання може відбуватися в онлайн-формі за погодженням із керівником курсу.

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Тема 1	5
Тема 2	5
Тема 3	10
Тема 4	10
Тема 5	10
Тема 6	10
Тема 7	10

Тема 8	10
ІНДЗ (моніторинг мови сучасних медіа)	20
Модульний контроль (теми 1-8) – завдання, тести	10

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	зараховано
B	85-89	зараховано
C	75-84	зараховано
D	65-74	зараховано
E	60-64	зараховано
FX	35-59	не зараховано з можливістю повторного складання
F	1-34	не зараховано з обов'язковим повторним курсом

До силабусу додано такі матеріали:

- 1) навчально-методичний комплекс (лекційний матеріал, завдання для практичних занять, сформульована тематика ІНДЗ, завдання для модульного контролю);
- 2) електронний навчально-методичний комплекс у системі MOODLE.